

Az árnyékember

Santiago Pardo frissen fésült frizurával sétálgatott és arcát hol jobbra, hol balra fordítva bámulta magát a kirakatüvegekben. Hosszas szemlélődése szokás szerint odáig fajult, hogy megint egy akciófilm hősének képzelte magát, és egy ellenséges kém éppen őt üldözte az egész városon keresztül. Amikor pedig egy szőke parókat viselő, erősen rúzsosztó ajkú hölgy rápillantott egy kávézó pultja mellől, Santiago Pardóban komoly gyanú ébredt, hogy a nő, bájos megjelenésével és figyelmes tekintetével maga is részese ennek az üldözéses jelenetnek.

Santiago Pardo aznap délután, alig félórával a találkozó előtt, a moziból kijövet, ismét ott tartott, hogy szabadjára engedje a fantáziáját, vagyis azt képzelte, hogy a navaronei erőd felrobbantásának titkos és igen veszélyes küldetésével tartózkodik a városban. Ám amikor kilépett a moziból, a szeptemberi hosszú éjszaka és az eső illata emlékezetébe idézte Nélidát, aki most bizonyára hozzá hasonlóan, idegesen és elégedetlenül nézegeti blúzáját vagy a frizuráját a kirakatokban, miközben a fél kilencig hátralévő percek irdatlan lassú múlását kémleli az órán, és a szobor talapzatát bámulja, ahol negyedórán belül találkozni fognak. Névida, mondta, mert jólesett kiejtenie a nevét, és a hangját is próbálta felidézni, mint ahogy a mellette elhaladók között is keresni kezdte a legszebbet és legbájosabbat, de hiába, nem talált egyet sem, amelyik Nélidához méltó lett volna, mint ahogy egyik hallatszó hang sem illett hozzá. Szenvedélyes ragaszkodással óvta azt a felvételt, amelyen a nő lassú, szelíd beszéde és orrhangja volt hallható, amely hol követelődzött, hol könyörgött, vagy időnként elhallgatott, hogy elengedjen egy könnyeket sejtető, csüggedt sóhajt, különösen a végén, ugyanazon az estén, amikor azt mondta, hogy nincs tovább, és hogy mindent képes eltűnni, kivéve a hazugságot. „Mindent – ismételte –, még azt is, hogy elmenj”. Így azután a kémhistóriát és a Navarone utcáin köröző német járőröktől való félelmet a Nélidára való emlékezés váltotta fel. Nevének csengése, ahogy elképzelte a járását, vagy ahogy a szobor lábánál álldogál az utcasarkokat figyelve, és várja a pillanatot, hogy vége legyen a hazudozásnak, a színlelésnek, még akkor is, ha tudta, hogy a hosszúra nyúló isten veled sohasem fejeződik be a búcsúzással, sőt, akkor kerít igazán a hatalmába. Amikor a találkozó idejének és helyének pontosítása után Névida elhallgatott, Santiago Pardo mondani akart valamit, és már éppen megszólalt volna, de rájött, hogy hiába minden, szavai tehetetlennek bizonyultak a csenddel és talán a telefonvonal másik végére befurakodó sírással szemben, amely nagyon távolról, egy másik világból jött, egy olyan házból és szobából, amelyet Santiago még sohasem látott.

Néha képes volt teljesen tisztán látni maga előtt Nélidát, különösen azt követően, hogy egyik éjjel vele álmodott. Nem a pontos vonásait, a haja színét vagy a frizuráját sem mindig, de a magas homlokát, a gyors járását, a vékony lábát igen, és azt a lassú, édes mozdulatot is, ahogyan a fejét oldalra fordítva és a haját megigazítva

előrehajolt, hogy meggyújtson egy cigarettát. Kék függönnyel a háttérben Nélida azt az öngyújtót használta, amelyet Santiago Pardo másnap reggel az éjjeliszekrényén talált, és amely váratlan ismertetőjelévé vált az álom emlékének. Még ébredésekor is megmaradt Nélida alakjának halvány árnyéka és ahhoz, hogy újra felidézze teljes valóságában, elégnek bizonyult, hogy kimondja a nő nevét és meztelen testét gyerekkora egyik szobájába képzelje, amely egyet jelentett a boldogsággal. „Ha mást nem is – gondolta, mialatt végighaladt a térre vezető utolsó utcán, ahol a szobor és talán Nélida is várta már –, de legalább egy szép álmod kaptam tőle”.

Nélidának köszönhette a telefon mellett várakozással eltöltött estéket is, a hűség és kis túlzással még az életet is, amely lassanként visszatért belé az első vagy második alkalom óta, hogy meghallotta a hangját. Újra eszébe jutott az első éjjel, az alkoholmámoros, álmatlan éjszaka, a lepedők összevisszasága, a sötétben szeme előtt mozgó cigarettahegy és a hajnali kettőkor szívét megrengető, hirtelen telefoncsörgés. Akármennyi legyen az idő, az ember mindig várja, hogy valaki felhívja, vagy, hogy a lépcső felől lehetetlen lépéseket halljon. Azon az estén, miután a lámpát leoltotta, Santiago Pardo úgy vált semmivé a sötétségben, mintha már nem is létezne. Ezért amikor megszólalt a telefon, előbb a férfi teste és tudata újra alakot öltött, megkereste a villanykapcsolót, majd felvette a telefonkagylót, de azonnal rá kellett jönnie, hogy a hívás téves. „Mario?” mondta egy hang, amely akkor még nem Nélidáé volt, és Santiago Pardo, akin egy csapásra átfutott a becsapottság megalázó érzése, keserűen válaszolt, és kis híján letette a telefont, de a nő a vonal túlsó végén úgy tett, mintha nem hallaná. „Én vagyok az, Nélida”, mondta, majd rövid csend következett, sőt talán volt egy másik hang is, de az utóbbit Santiago Pardo nem hallotta. „Éjfélre vártalak. Gondolom, elfelejtetted, hogy kilencre beszéltek meg”. Nem kérlelően és nem is vádlóan, hanem egyfajta ironikus nyugalommal mondta mindez. A másik férfi, Mario bizonyára felesleges bocsánatkérésbe fogott, és egy hazugságnak ugyan silány, de annál hosszadalmasabb magyarázattal állt elő, mert Nélida egyre csak azt ismételte, hogy igen, mintha csupán ezzel a lenéző hangnemesével tudna védekezni, majd hirtelen letette a telefont, Santiago Pardo pedig döbbenet bámulta tovább a készüléket, mint aki most ébredt tudatára, hogy varázserejénél fogva képes kísértetek szavait közvetíteni.

Másnap reggelre Nélida, mint ahogy az álmok is, visszavonhatatlanul kitörlődött Santiago Pardo emlékezetéből. Két estével később azonban újra telefonált, hogy Mario szenttelen hallgatásával szemben hangot adjon vádjainak vagy odaadásának, a szemtelen gyengédségének, és Santiago Pardo, mint aki egy kulcslyukon át leskelődik, a sötét hálósobában mozdulatlanul és óvatosan hallgatta a rögtön felismert, áhított hangot, és elképzelte, hogy Nélida hozzá beszél, és hogy társalgásuk célja egy simogatás vagy egy titkos randevú részleteinek felidézése. Nélida hangja felébresztette a férfi vágyát a láthatatlan test iránt és lassanként a féltékenységet meg valamiféle nyers dühöt is a Mario nevű alak iránt. Örömmel képzelte maga elé az arcátlan, tisztességtelen, kicsinyesen közönséges, széles, csicsás nyakkendőt, és

szőrös csuklóján ezüst karkötőt viselő embert. Kétségkívül szereti a külföldi kocsiakat és Nélidával hivalkodik a találkáik színhelyéül szolgáló szállodák bárjaiban. „Tudom, hogy meggondolatlanság a részemről – mondta a nő egyik este –, de nem bírtam tovább anélkül, hogy ne halljak felőled”. Nélide szeme néha zöld volt, máskor szürke vagy kék, de mindig hatalmas és olyan tiszta, hogy a dolgok áttetszővé váltak, ha rájuk nézett. Több alkalommal, amikor a csend egyre nőtt, és csak Nélide lélegzése hallatszott a telefonkagylóban, Santiago Pardo könnyesnek és merevnek képzelte a tekintetét, és később, a városban ténferegve is ezeket a szemeket kereste minden nő tekintetében, de sohasem lelt rá, mert ezek a szemek annyi jóindulatot és gyengédséget sugároztak, amilyen csak Nélide hangjában létezett, és kivételesek voltak, mint maga Nélide is.

Igen, látta a szemeit, hosszú, kiengedett haját, talán a száját és a mosolyát, egy sárga szoknyát és egy fehér blúzt, amiről a nő egyszer azt mondta, hogy nemrégén vette, egy kék cipőt és egy bizonyos parfümöt is, amelynek a nevét nem hallotta. Ilyen nőt keresett az utcákon, és egyszer egy egész délutánon át követett egy lányt, mert az úgy volt felöltözve, mint Nélide, de amikor meglátta az arcát, teljesen biztos volt benne, hogy nem ő az. Hamarosan azonban végleg lemondott ezekről a képzeletbeli akciókról: szívesebben maradt otthon és lankadatlanul várt, amíg a délután folyamán vagy éppen hajnali egykor Nélide titokban és egyedül felbukkant, akár egy rab szerető, akit Santiago Pardo legszívesebben elrejtett volna, hogy a nő társasága nyújtotta élmény kizárólag az övé lehessen. Előfordult, hogy Nélide napokig nem telefonált, és eltelt egy végtelennek tűnő hét is, amikor Santiago Pardo már attól tartott, hogy sohasem hallhatja újra a nő hangját. Tudta, hogy a sors lehet éppen bőkezű, de tisztában volt határtalan kegyetlenségével is. Ki tudja, talán valaki örökre tönkretette a kettejük vonalát összekapcsoló finom érintkezést, vagy esetleg Nélide döntött úgy, hogy soha többé nem hívja Mariót.

Az utolsó alkalommal már nem is tudott beszélni vele: kétségkívül, Mario becsapta Nélidát, sohasem érdemelte meg őt. „Beszélhetnék Marióval, kérem?”, kérdezte egy pillanatnyi habozás után, mintha megfordult volna a fejében, hogy inkább leteszi a telefont. Rövid csend következett, majd Nélide komoran azt felelte, hogy nem, majd később még felhívja, talán tizenegykor. A jelzett időpontban Santiago Pardo a telefon mellett őrködött, és mialatt Nélide hangjára várt, azt kívánta, hogy a nő most se tudjon beszélni a férfival, aki közben a riválisa lett. Nélide végre ismét telefonált, de az előző hang feltételezhetően azt válaszolta, hogy Mario még nem érkezett meg, mert Nélide megköszönte, majd egy másodpercnyi várakozás után letette a kagylót. „Menekül előle, a gyáva. Ott van, de nem akar beszélni velem, és ezt Nélide is tudja”. Santiago Pardót elfogta a düh és a féltékenység, mintha arra számította, hogy Nélide a Marióval való szakítása után majd őt fogja keresni. Így amikor kilépett a moziból, beleszipantott a szeptemberi levegőbe és eldöntötte, hogy elmegy a randevúra, azt képzelte, hogy Nélide őt és nem Mariót várja a szobor lábánál. Ahogy az utcák és a percek egyre inkább közelítették a nőhöz, Santiago Pardo kezei remegni kezdtek, és egész

gyomra görcsbe rándult, amin az útközben egy kávézóban egy szuszra felhőrpintett konyak sem segített. Az alkohol szokás szerint beindította a képzeletét és a rendíthetetlen akaraterő illúziójával ruházta fel, ám minden eltökéltsége félelemmé változott, amikor arra térre ért, ahová Nélidának is meg kellett érkeznie, és megpillantott egy nőt, aki a szobor talapzata mellett állt. Öt perc híján fél kilenc volt és a nő, aki csak a galambokat állt meg megnézni, tovább sétált Santiago Pardo felé, és egy nagyon hosszú hajú fiatalemberré változott. „Talán nem jön el – gondolta –, talán megértette, hogy Mario nem lesz itt, vagy, hogy hasztalan lenne a búcsúzással vergődni, magyarázatot követelni, könyörögni vagy bocsánatot kérni”.

Akkor meglátta Nélidát. Fél kilenckor még senki nem állt a szobor talapzatánál, de amikor Santiago Pardo kiürítette a második poharat, s felemelte a tekintetét, már ott volt Nélide, kétségtelen, az óráját nézte, és figyelt minden utcasarkot, ahol Mario feltűnhetett volna. Távolról nem látszott magasnak, de tényleg szőke volt, fölényes, mégis sorsába beletörődő, mintha valami régi szokásról lenne szó, így, amikor Santiago Pardo kilépett a bárból, majd elindult felé, nem láthatta rajta a nyugtalanságnak és talán a kétségbeesésnek a jeleit, jóllehet a nőn már eluralkodtak ezek az érzések, csupán azt, ahogy állandóan az órájára pillantott, vagy ahogy cigarettát és öngyújtót keresett a táskájában, ahogy határozott mozdulattal karba tette a kezét, és lehajtotta a fejét, ahogy elindult, mintha távozni készülne, de csupán a szobor körül tett néhány lépést, nyugodt maradt, eldobta a cigarettáját, és kék cipője hegyével eltaposta a csikket. Tényleg sárga szoknyát viselt, de szeméit napszemüveg mögé rejtette, orrának és szájának látványa először felkavarta a férfit, mert Nélide arcának ezt a részét nem sikerült korábban elképzelnie.

Ismeretlen volt, lassan ismert rá, ahogy közelített felé és hozzáadta a valóság apró, finom részleteit. Gondolataiba merülve vágott át a téren a galambok és a kávézók üres asztalai között, Nélide, suttogta a nevét, ami korábban egy hang volt, teljes természetességgel öltött egyszerre végtelenül távoli és közeli testet, pontosítva a nő vonásait és gyűrűt nem viselő kezeit, csak a napszemüveg mögé rejtett szeméit nem láthatta, pedig azok már nem az utcasarkok felé tekintettek, hanem megállapodtak rajta, a szélhámos Santiago Pardón, mintha felismerték volna, és amikor mellé ért, olyan közel, hogy már a nő parfümjének illatát is érezte, tüzet kért, és igyekezett visszafogni a cigarettát tartó kezének remegését. Nélide előkereste az öngyújtót, és amikor meggyújtotta, könnyed mosolyával Santiago Pardóra pillantott, mintha arra invitálná, hogy azt mondja: „Nélide”, nem a nevét, hanem a vallomást és a gyengédséget, a varázsszót, hogy elúzza a kudarcba fulladt randevú és az üres szobákban magányosan csengő telefonok bánatát. „Nélide”, mondta, mialatt a kivilágított járdákon egyedül ballagott, mialatt a vörös és kék éjszakát szelte lehorgasztott fejjel, és felment a lifttel és belefúrta a fejét a párnába, hogy ne emlékezzen a gyávaságára és a szégyenére, hogy ne hallja a telefont, amely kitartóan csengett addig, amíg ki nem nyújtotta érte a kezét a sötétben, és a félretett, néma kagylót az éjjeliszekrényen nem hagyta.

(fordították: NYÁRI ERZSÉBET–CSIKÓS ZSUZSANNA)